Biuletyn Polonistyczny

10.10.2018
Językoznawstwo

Przewodnik po anglicyzmach w języku polskim

Autor/Redaktor: Alicja Maria Witalisz
Wydawnictwo:: Towarzystwo Miłośników Języka Polskiego
ISBN: 978-83-900829-9-8

Autorka przedstawia definicję anglicyzmu, historię wpływów języka Szekspira na polszczyznę, a przede wszystkim szczegółowo omawia rożne rodzaje zapożyczeń angielskich i ich funkcjonowanie we współczesnej polszczyźnie, ilustrując ich użycie przykładami z tekstów, a także fotografiami. Pracę uzupełnia obszerna bibliografia.

Z recenzji prof. Kazimierza Ożoga: Jest to opracowanie przeznaczone nie tylko dla językoznawców, mogą z niego skorzystać także uczniowie szkół średnich, studenci kierunków humanistycznych opracowujący relacje język-kultura, wreszcie wszyscy zainteresowani językiem polskim i jego ogromnymi zmianami w ostatnich dziesięcioleciach. Z zainteresowaniem przeczytają ten wykład badacze związków języka i kultury, którzy zastanawiają się nad przyczynami ogromnego wpływu języka angielskiego i kultury z nim związanej na inne języki standardowe w całym świecie. Recenzowana książka mówi wiele o antropologii słowa, bo przeciętny Polak, używając tak licznych zapożyczeń angielskich, zaczyna widzieć przestrzeń wokół siebie oczyma Amerykanina (Anglika).

Spis treści

Rozwiązanie skrótów 9

Wprowadzenie 15

1. Co to jest anglicyzm? 19

1.1. Rozumienie terminu „anglicyzm” – kwestia etymologii zapożyczeń . . . 19

1.2. Rodzaje anglicyzmów 21

2. Wpływ języka angielskiego na polszczyznę

z perspektywy historycznej 26

3. Anglicyzmy a pola semantyczne 31

4. Anglicyzmy właściwe/leksykalne 37

4.1. Anglicyzm właściwy/leksykalny – definicja 37

4.2. Asymilacja zapożyczeń właściwych w języku pożyczającym 44

4.2.1. Adaptacja fonologiczna zapożyczeń właściwych 45

4.2.2. Adaptacja graficzna zapożyczeń właściwych 50

4.2.3. Asymilacja morfologiczna zapożyczeń właściwych 54

4.2.3.1. Adaptacja morfologiczna właściwa 54

4.2.3.2. Odmiana fleksyjna zapożyczeń właściwych 57

4.2.3.3. Derywaty od anglicyzmów właściwych, złożenia,

ucięcia 58

4.2.4. Adaptacja semantyczna zapożyczeń właściwych 61

4.2.5. Uwagi końcowe dotyczące asymilacji zapożyczeń właściwych 63

5. Anglicyzmy semantyczne – anglosemantyzmy 65

5.1. Zapożyczenia semantyczne – definicja 65

5.2. Zapożyczenia semantyczne a kalki semantyczne 67

5.3. Zapożyczenia semantyczne wielowyrazowe 74

– 6 –

5.4. Zapożyczenia semantyczne a dopożyczone homonimy leksykalne . . . 76

5.5. Zanglicyzowane latynizmy 79

5.6. Derywaty od zapożyczeń semantycznych 81

5.7. Elipsa i zapożyczenia semantyczne związane 83

6. Angielskie kalki strukturalno-semantyczne 88

6.1. Kalki strukturalno-semantyczne – definicja 88

6.2. Rodzaje angielskich kalk strukturalno-semantycznych w języku

polskim 90

6.2.1. Podział kalk ze względu na dokładność tłumaczenia – kalki

niedokładne 90

6.2.2. Podział kalk ze względu na budowę strukturalną 92

6.2.3. Kalki analityczne, syntetyczne, pomniejszone i powiększone . . . 100

6.3. Idiomatyczność kalk strukturalno-semantycznych 101

6.4. Rozwój semantyczny kalk strukturalno-semantycznych 103

6.5. Adaptacja leksykalna kalk strukturalno-semantycznych 107

6.6. Derywaty od kalk strukturalno-semantycznych 115

7. Angielsko-polskie półkalki i formacje hybrydalne . . . 117

7.1. Hybrydy jako wynik kontaktu językowego 117

7.2. Półkalki – definicja 121

7.3. Rodzaje półkalk pochodzenia angielskiego 124

7.4. Formacje hybrydalne – definicja 126

7.5. Rodzaje angielsko-polskich formacji hybrydalnych 129

8. Zapożyczenia morfologiczne z języka angielskiego . . . 132

8.1. Zapożyczenie morfologiczne – definicja 132

8.2. Zapożyczone morfemy słowotwórcze 133

8.2.1. Zapożyczone sufiksy angielskie 133

8.2.2. Zapożyczone pseudoafiksy angielskie 135

8.3. Zapożyczone morfemy fleksyjne 139

9. Inne rodzaje zapożyczeń z języka angielskiego 141

9.1. Zapożyczenia fonetyczne 141

9.2. Zapożyczenia ortograficzne 141

9.3. Zapożyczenia pragmatyczne 142

9.4. Zapożyczanie form adresatywnych 143

– 7 –

9.5. Zapożyczanie modeli strukturalnych 144

9.6. Wzrost produktywności procesów słowotwórczych 148

9.7. Zapożyczenia składniowe 150

10. Słowa zamienniki inspirowane angielszczyzną 152

11. Pseudoanglicyzmy..... 155

11.1. Pseudoanglicyzmy – definicja 155

11.2. Rodzaje pseudoanglicyzmów 156

12. Internacjonalizmy pochodzenia angielskiego 160

12.1. Internacjonalizmy – definicja i źródła 160

12.2. Rodzaje internacjonalizmów na przykładzie anglicyzmów 163

Podsumowanie 167

Bibliografia 171

Indeks rzeczowy 189

Indeks przytoczonych anglicyzmów z podziałem na rodzaje 191

Anglicyzmy właściwe/leksykalne (z derywatami) 191

Anglicyzmy semantyczne 197

Kalki strukturalno-semantyczne z języka angielskiego 199

Półkalki z języka angielskiego 202

Zapożyczenia morfologiczne z języka angielskiego 203

Formacje powstałe pośrednio pod wpływem języka angielskiego 203

Pseudoanglicyzmy 203

Formacje hybrydalne 204

Słowa zamienniki 206

Indeks przykładów 207

Strony: 220
Słowa kluczowe: anglicyzmy, językoznawstwo, antropologia słowa